

AUDITCOMITE VAN DE LOKALE BESTUREN

NOTULEN VAN DE VERGADERING
VAN 22 APRIL 2021

Aanwezige leden

- Jean-Pierre Garitte, voorzitter, onafhankelijk deskundige
- Pierre Berger, onafhankelijk deskundige
- Kathleen Desmedt, onafhankelijk deskundige
- Giselle Vercauteren, onafhankelijk deskundige
- Jan Leroy, directeur bestuur Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
- Linda Vandekerkhove, algemeen directeur Ronse (niet voor agendapunt 1.2.3)
- Tom Vandeput, gedeputeerde provincie Limburg

Aanwezig als waarnemer van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur

- Gert Eeraerts, kabinetschef van minister Somers

Nemen eveneens deel aan de vergadering

- Mark Vandersmissen, administrateur-generaal agentschap Audit Vlaanderen
- Wim De Naeyer, manager-auditor agentschap Audit Vlaanderen
- Gunter Schryvers, manager-auditor agentschap Audit Vlaanderen
- Caroline Scheerlinck, auditor agentschap Audit Vlaanderen (voor agendapunt 1.1)
- Liesbeth Vanderstukken, senior auditor agentschap Audit Vlaanderen (voor agendapunt 1.1)
- Laurens Van Overmeiren, auditor agentschap Audit Vlaanderen (voor agendapunt 1.1)
- Dieter Vanhee, adviseur departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, secretaris

Deze vergadering van het auditcomité werd online georganiseerd via Microsoft Teams.

1 PUNTEN TER BESPREKING

1.1 Stand van zaken planning 2021 – AUL/21/22.04/DOC.001

Gunter Schryvers geeft een stand van zaken m.b.t. de thema-audit geldmiddelen. Het globaal rapport kent door omstandigheden wat vertraging, maar de publicatie is in volle voorbereiding.

Gunter Schryvers geeft een stand van zaken m.b.t. de thema-audit informatiebeveiliging 2020. Het globaal rapport werd gepubliceerd op 26 januari 2021.

Caroline Scheerlinck, auditor bij Audit Vlaanderen, geeft een stand van zaken m.b.t. de thema-audit standgelden. Het globaal rapport werd gepubliceerd op 26 maart 2021.

Gunter Schryvers staat stil bij de cofinanciering van de ICT-veiligheidsaudits. De kaap van 100 bestellingen is intussen gerond. Dat betekent dat dus 1 op 3 lokale besturen gebruik maakt van dit aanbod. Samen met andere initiatieven die werden opgestart in navolging van de globale rapporten informatiebeveiliging, betekent dit dat al meer dan de helft van de lokale besturen werk maakten van het verbeteren van hun informatiebeveiliging.

Voorzitter Jean-Pierre Garitte vraagt hoe de verdeling van de financiële last is bij deze cofinanciering.

Gunter Schryvers antwoordt dat het basispakket voor 75% gefinancierd wordt vanuit Vlaanderen. De rest moet het lokaal bestuur financieren. Als men kiest voor het aanvullend pakket, dan is dat 50/50. 7 lokale besturen kozen reeds voor zo'n aanvullend pakket. 3 besturen hebben aan Audit Vlaanderen laten weten dat ze een gelijkaardig initiatief namen zonder gebruik te maken van deze cofinancieringsmogelijkheden. Zij financieren met andere woorden alles zelf.

Voorzitter Jean-Pierre Garitte stelt de vraag of Audit Vlaanderen de aanvallen monitort op de systemen van lokale besturen en of zij een zicht hebben of deze aangevallen lokale besturen meedoen met dergelijke oefeningen.

Gunter Schryvers antwoordt dat Audit Vlaanderen de berichten hierover in de pers opvolgt. De betrokken besturen hebben vaak naar aanleiding van die aanvallen al significante inspanningen geleverd. Toch is het ook voor hen mogelijk om aanvullende inspanningen of hertesting te laten cofinancieren. Met één van de betrokken lokale besturen is Audit Vlaanderen daarover momenteel in contact.

Liesbeth Vanderstukken, senior auditor bij Audit Vlaanderen, geeft een stand van zaken m.b.t. de voortgang van de thema-audit omgevingsvergunningen. Deze thema-audit is op schema en men is volop bezig met de uitvoering. Eind juni – begin juli mag het globaal rapport worden verwacht.

Jan Leroy geeft mee dat men op de slides een onderscheid maakt tussen een aantal steden en een aantal gemeenten, maar stelt dat dit geen goede categorisering is om populaties af te bakenen. Er zijn immers zo veel verschillen binnen deze categorieën, zo zijn er bijvoorbeeld ook kleine steden en grote gemeenten.

Jan Leroy stelt dat de thema-audit m.b.t. de omgevingsvergunningen zich heel dicht bij de politiek bevindt. Auditoren moet hier op worden gewezen. Er moet voldoende nuance worden aangebracht in de beoordeling: is er een beleidskader, zal men er een maken? Dit evolueert doorheen de tijd.

Giselle Vercauteren vraagt of deze audit t.e.m. het toekennen van de omgevingsvergunning loopt. Ze gaat er van uit dat de processen erna, niet in scope zijn, zoals bijvoorbeeld de naleving/handhaving van de vergunning.

Liesbeth Vanderstukken bevestigt dat de audit stopt bij de toekenning ervan.

Voorzitter Jean-Pierre Garitte vraagt of een gelijkheid in behandeling en toekenning van de omgevingsvergunning kan worden nagegaan. Hij vraagt ook of de duurtijd van behandeling in kaart wordt gebracht.

Liesbeth Vanderstukken stelt dat de beheersmaatregelen daaromtrent worden meegenomen. Er wordt nagegaan of men bijvoorbeeld bepaalde beleidsprincipes vooropgesteld heeft die kunnen toegepast worden dan wel dat men eerder ad hoc werkt. De doorlooptijd wordt ook meegenomen, vooral of ze de decretale termijnen halen.

Jan Leroy stelt dat om gelijkheid te kunnen beoordelen, men vooreerst moet beschikken over voldoende gelijkaardige dossiers.

Gunter Schryvers licht de stand van zaken omtrent de twee pilootaudits financiële processen m.b.t. personeelskosten toe.

Laurens Van Overmeiren, auditor bij Audit Vlaanderen, licht de voortgang m.b.t. de thema-audit financiële processen m.b.t. aankopen toe.

Jan Leroy stelt dat het woord budget dat wordt gebruikt in een rapport, in de terminologie van de decreten al enige tijd is vervangen door de term krediet. Daarnaast wijst hij erop dat de gemeenteraad geen beslissing neemt waarvoor een visum noodzakelijk is. Dat wordt bepaald door het decreet lokaal bestuur. De gemeenteraad kan wel, binnen de grenzen bepaald door de Vlaamse regering, in uitzonderingen voorzien. Jan Leroy geeft verder ook aan dat de term college vaak gebruikt wordt, maar de term vast bureau dan weer niet. Het college heeft, net als de gemeenteraad, alleen maar bevoegdheden voor de gemeente. Het vast bureau en de OCMW-raad hebben die bevoegdheden voor het OCMW. Het is belangrijk dat de auditor naar de juiste organen refereert wanneer men schrijft over beslissingen.

Gunter Schryvers stelt dat deze feedback zal worden meegenomen in de verdere uitrol.

Caroline Scheerlinck, auditor bij Audit Vlaanderen, geeft een stand van zaken m.b.t. de thema-audit opvolging meerjarenplan.

Jan Leroy citeert uit een rapport. Daarin staat dat de algemeen directeur niet rapporteerde aan de raad van bestuur van het AGB. Dat is volkomen normaal daar hij

daar ook niets mee te maken heeft. Een AGB moet bovendien niet rapporteren over organisatiebeheersing tenzij dat specifiek werd afgesproken voor dat AGB. Men moet beter het onderscheid maken tussen wat moet en wat extra is en dus eerder een goede praktijk is.

Jan Leroy stelt dat wanneer men tegelijkertijd een audit doet bij een gemeente, OCMW en AGB, men die ook moet bekijken als aparte entiteiten.

Mark Vandersmissen stelt dit te zullen meenemen.

Mark Vandersmissen geeft een overzicht van de stand van zaken van de organisatie-audits van groeibesturen. De voorbereidende gesprekken voor de planning 2021 zijn bezig. Deze opdracht is volledig uitbesteed aan een externe partner.

Mark Vandersmissen geeft een overzicht van de nazorg van de organisatie-audits bij welzijnsverenigingen en de voorbereiding van de organisatie-audits bij de AGB's.

Wim De Naeyer geeft een overzicht van de voortgang inzake de thema-audit technische dienst.

Mark Vandersmissen geeft een overzicht van de voortgang van de audits bij de fusiebesturen.

Jan Leroy stelt dat de audits bij de fusiebesturen atypische audits zijn. De lessen zijn immers meer bedoeld voor toekomstige fusionerende besturen dan voor de al gefusioneerde besturen zelf. Een aandachtspunt is dus hier dat de geauditeerde besturen er ook voor zichzelf voldoende uit kunnen halen. Hij vraagt zich af of Audit Vlaanderen snel contact kan nemen met lokale besturen, wanneer ze zouden aankondigen dat ze op vrijwillige basis willen fusioneren.

Mark Vandersmissen stelt dat Audit Vlaanderen indien nodig snel kan schakelen.

Voorzitter Jean-Pierre Garitte stelt dat organisatiecultuur in de scope zit van de audit. Hij vraagt zich af welk raamwerk daarvoor gebruikt wordt.

Mark Vandersmissen antwoordt dat het controleprogramma onder meer gebaseerd is op een raamwerk van Deloitte. Zij gebruiken dit raamwerk bij fusies.

Gert Eraerts geeft mee dat de Vlaamse Regering positief staat t.o.v. vrijwillige fusies.

Mark Vandersmissen tot slot stelt dat het principe van de actieve openbaarheid van auditrapporten van de lokale besturen (excl. forensische rapporten) werd goedgekeurd door de leden van het auditcomité via schriftelijke procedure. De rapporten worden ten laatste 3 maanden na finalisering online geplaatst. Na één jaar actieve openbaarheid, zal Audit Vlaanderen dit principe evalueren en opnieuw agenderen op het auditcomité van april 2022.

1.2 Forensische materies

1.2.1 Meldingen/aanvragen forensische aangelegenheden – AUL/21/22.04/DOC.002

Wim De Naeyer geeft een overzicht van de forensische aangelegenheden.

Pierre Berger stelt vast dat er een rapport klaar is waarvan de eerste melding al in 2019 werd gemaakt. Hij vraagt zich af hoe het komt dat deze forensische opdracht zo'n lange doorlooptijd kende.

Wim De Naeyer stelt dat de informatie die deze eerste melding bevatte, onvoldoende was om een forensische audit op te starten. Het is pas op basis van latere meldingen, dat er beslist werd om deze forensische opdracht op te starten, en zo kwam deze eerste melding terug op de radar.

Pierre Berger verwijst naar de praktijk waar Audit Vlaanderen een brief stuurt naar een lokaal bestuur zonder forensisch gevolg.

Wim De Naeyer stelt dat dit inderdaad soms gebeurt. Het betreft dan meestal een kleine bemerking en waar dus ook geen forensische audit wenselijk is.

1.2.2 Forensische audit (2008 002) – 12/02/2021 en actieplan – AUL/21/22.04/DOC.003

Wim De Naeyer stelt het rapport voor.

Jan Leroy kaart de langere doorlooptijd van deze audit aan, nl. van maart tot december 2020, wat een belangrijke en langdurige druk op het bestuur betekent.

Wim De Naeyer geeft aan dat hier veel onderzoekswerk mee gepaard ging, meer dan verwacht en dat deze audit ook leidde tot zware en ernstige forensische vaststellingen. In combinatie met de coronaomstandigheden, de fysieke documenten die men moet kunnen inkijken, de mensen die men moet kunnen spreken, en de andere opdrachten die werden opgenomen zoals deze bij de VRT, was de doorlooptijd effectief iets langer.

1.2.3 Forensische audit (2008 006) - (23/02/2021)

Wim De Naeyer stelt het rapport voor.

Het auditcomité verwacht van het geauditeerde bestuur op korte termijn een actieplan, een aangescherpte organisatiebeheersing en een grotere medewerkingscultuur.

1.3 Pilootaudits en rapporten aangeduid als ter bespreking

1.3.1 Thema-audit Omgevingsvergunningen bij gemeente Erpe-Mere (2006 069) – 26/03/2021

1.3.2 Thema-audit Financiële processen m.b.t. aankopen bij stad en OCMW Ieper (2006 046) - 10/02/2021

- 1.3.3 Thema-audit Omgevingsvergunningen bij stad Scherpenheuvel-Zichem (2006 068) – 22/03/2021**
- 1.3.4 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Poperinge (2006 063) – 24/03/2021**
- 1.3.5 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Begijnendijk (2006 053) – 26/03/2021**

Mark Vandersmissen overloopt de rapporten.

Kathleen Desmedt stelt dat bepaalde besturen het niet fijn vinden dat er naar een aanbevelingenstatus wordt gevraagd uit vorige audits. Zij geeft aan dat het goed is dat Audit Vlaanderen dat blijft doen.

Mark Vandersmissen geeft mee dat Audit Vlaanderen bij het uitvoeren van een audit effectief ineens ook de openstaande aanbevelingen opvolgt. Dit is een efficiënte manier van werken en zo kan de werklast worden gespreid en kunnen meer aanbevelingen opgevolgd worden.

1.4 Andere rapporten

- 1.4.1 Thema-audit Standgelden bij gemeente Bredene (2006 017) – 11/12/2020**
- 1.4.2 Thema-audit Standgelden bij gemeente Willebroek (2006 020) – 21/01/2021**
- 1.4.3 Thema-audit Standgelden bij stad Diksmuide (2006 018) – 18/02/2021**
- 1.4.4 Thema-audit Standgelden bij stad Leuven (2006 021) – 3/03/2021**
- 1.4.5 Thema-audit Standgelden bij stad Hasselt (2006 044) – 15/03/2021**
- 1.4.6 Thema-audit Informatiebeveiliging 2020 bij stad Aalst, AGB SportAG en AGB Stadsontwikkeling Aalst (2006 034) – 8/03/2021**
- 1.4.7 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Veurne (2006 065) – 31/03/2021**
- 1.4.8 Thema Audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Sint-Katelijne-Waver (2006 061) – 7/04/2021**
- 1.4.9 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Kortesseem (2006 055) – 9/04/2021**
- 1.4.10 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Merksplas (2006 059 – 13/04/2021)**
- 1.4.11 Thema-audit Monitoring meerjarenplan bij lokaal bestuur Heusden-Zolder (2006 051 – 13/04/2021**
- 1.4.12 Interbestuurlijke audit bedrijfsruimten bij gemeente Meerhout (2029 018) – 17/12/2020**
- 1.4.13 Interbestuurlijke audit Leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten Stad Antwerpen (2029 016) – 19/02/2021**
- 1.4.14 Organisatie-audit bij gemeente, AGB en OCMW Ternat (2006 041) – 15/12/2020**
- 1.4.15 Organisatie-audit bij stad en OCMW Sint-Truiden, AGB Patri (2006 062) – 22/02/2021**
- 1.4.16 Organisatie-audit bij gemeente en OCMW Meise (2006 067) – 15/03/2021**
- 1.4.17 Organisatie-audit bij Welzijnsvereniging KINA (2006 028) – 12/01/2021**
- 1.4.18 Organisatie-audit met begeleide zelfevaluatie bij gemeente, OCMW en AGB Wetteren (2006 040) – 22/01/2021**
- 1.4.19 Globaal rapport Thema-audit Informatiebeveiliging 2020 – 26/01/2021**

1.4.20 Globaal rapport Thema-audit Standgelden – 26/03/2021

Het auditcomité neemt akte van deze rapporten.

2 PUNTEN TER INFORMATIE

2.1 Vlaams Parlement

2.1.1 Vraag om uitleg audit informatiebeveiliging – AUL/21/22.04/DOC.004

Het auditcomité neemt hiervan akte.

2.1.2 Schriftelijke vraag audit informatiebeveiliging – AUL/21/22.04/DOC.005

Het auditcomité neemt hiervan akte.

2.1.3 Vraag om uitleg actieve openbaarheid auditrapporten – AUL/21/22.04/DOC.006

Het auditcomité neemt hiervan akte.

2.2 Inzet op sensibilisering – overzicht van initiatieven – AUL/21/22.04/DOC.007

Mark Vandersmissen geeft een overzicht van de sensibiliseringsinitiatieven van Audit Vlaanderen.

Linda Vandekerkhove vraagt of er al een burgemeestersoverleg is ingepland in Oost-Vlaanderen.

Mark Vandersmissen stelt dat dit nog niet het geval is.

2.3 Terugkoppeling over gesprek met interne auditdiensten Antwerpen en Gent – AUL/21/22.04/DOC.008

Mark Vandersmissen licht de slides toe.

Voorzitter Jean-Pierre Garitte vraagt zich af wie in Gent en Antwerpen beslist of er wordt samengewerkt of niet.

Mark Vandersmissen geeft aan dat er een getekend samenwerkingsakkoord is. Dit akkoord moet misschien wel eens op korte termijn worden geoptimaliseerd.

Gert Eeraerts stelt dat de actualisatie van het samenwerkingsakkoord een goede zaak zou zijn.

Jan Leroy stelt voor om ook Audio mee te nemen in deze oefening.

Gert Eeraerts stelt dat minister Somers recent in het Vlaams Parlement om uitleg werd gevraagd m.b.t. de controle op lokale subsidies, gelinkt aan de actualiteit. De komende maanden zal dit thema actueel blijven. Het debat neigt door te slaan naar extremen: ofwel geen subsidies meer toekennen ofwel subsidies toekennen maar met een overdreven controle. De minister zal op korte termijn een initiatief nemen om hierover in gesprek te gaan met de VVSG, ABB en Audit Vlaanderen. De hamvraag moet zijn: Hoe kunnen we besturen versterken om adequaat om te kunnen gaan met subsidies als middel om beleid te voeren.

Jan Leroy vindt het gevaarlijk om conclusies te trekken uit één case. Hij pleit ook voor slimme controles op subsidies.

Jan Leroy stelt ook dat in de media wordt gedaan alsof het toekennen van subsidies een individuele verantwoordelijkheid is van een schepen. Een schepen heeft geen individuele verantwoordelijkheid op de beslissing, en op de controle. Het is het college dat beslist en de administratie die controleert. Hij verwijst trouwens naar de wet van 14 november 1983 nl. de wet betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen. Deze wet is duidelijk en stelt dat men moet nagaan of subsidies worden aangewend voor het beoogde doel. Tot slot vraagt hij zich af of er geen alternatieven zijn voor subsidies, bv. terbeschikkingstelling van materiaal of gebouwen.

Gert Eeraerts stelt dat er al voldoende auditbevindingen zijn gedaan in eerdere auditrapporten om in gesprek te kunnen gaan met de minister om te zien hoe we dit best aanpakken.

2.4 Notulen van de vergadering van de stuurgroep van VVSG van december 2020 – AUL/21/22.04/DOC.009

Het auditcomité neemt hiervan akte.

3 VARIA

Voorzitter Jean-Pierre Garitte drukt zijn waardering uit voor de manier waarop de auditoren hun dossiers komen voorstellen op het auditcomité. Zij doen dit vanuit een grote expertise en maturiteit.

4 TO DO'S OPGENOMEN IN HET VERSLAG VAN DE VORIGE VERGADERINGEN

4.1 Inwinnen adviezen ronde de operationalisering van de actieve openbaarheid van auditrapporten

Afgehandeld via schriftelijke procedure

4.2 Informereren kernministers over stand van zaken acties besproken op 18 september 2020

Afgehandeld

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vanhee', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Dieter Vanhee
secretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Garitte', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Jean-Pierre Garitte
voorzitter